

Nacka, Juni 2020

POLITIKERINITIATIV – SÄRSKILD UNDERVISNINGSSKOLA

De skolenheter i Nacka som tar hand om elever med behov av särskilt stöd, men inte av särskola, befinner sig idag i ett vagt definierat gränsland. Forskning och erfarenhet visar att de behov enheterna skall möta kräver specialistkompetens, att skolans resultat måste utvärderas med eftertanke, och att en kritisk insyn i verksamheten är nödvändig. Vi anser att kommunen som huvudman måste vidta åtgärder för att säkerställa dessa och andra behov för några av våra mest utsatta elever.

För elever som av någon anledning inte fullt ut kan delta i det reguljära skolarbetet och tillgodogöra sig den utbildning de har rätt till stipulerar skollagen ett antal möjliga insatser, beroende på behovets art. Särskolan är till för de elever som har kognitiva funktionshinder, men en stor del av de elever som behöver stöd faller inte i denna kategori. För dessa finns i stället bland annat extra pedagogiskt eller annat stöd i klassrummet, särskilda undervisningsgrupper eller enskild undervisning inom skolan som möjliga verktyg. Men för vissa elever räcker inte detta, utan separata skolenheter som skall ha anpassade miljöer och specialistkompetens kan upprättas. I Nacka finns idag en sådan kommunal verksamhet, dit elever skickas via separat intagning tillgänglig enbart via rektor för den skolan eleven tillhör.

Eleverna på dessa skolor har vanligen neuropsykiatriska funktionshinder av något (oftast några) slag, men normalt inte kognitiva dito. Det kan medföra att utmaningen för skolan inte främst är att hjälpa eleverna att tillgodogöra sig undervisningen de får sig till livs; utan det kan vara att möjliggöra för eleverna att alls kunna delta. För detta krävs särskild personalkompetens, såsom specialpedagoger och socialpedagoger, vid sidan av ämneslärarkompetensen.

I de flesta fall organiseras sådana undervisningsenheter så att eleverna till den skola de tidigare gick på. Detta innebär att ansvaret för uppföljning av elevens framsteg och hans eller hennes välbefinnande vilar på denna skolas rektor, vilket innebär ett mått av välbehövlig extern kontroll. Syftet med detta är att leva upp till skollagens krav på att målet med särskild undervisning är att eleven på sikt skall kunna återgå till normal undervisning. Både den pedagogiskt ansvarige på enheten och huvudmannen utövar normalt kontroll av att verksamheten på bästa tänkbara sätt möter elevernas särskilda behov, med insikt i att hela anledningen till att eleverna är där är att vad den vanliga skolan kan tillhandahålla inte räcker. Därmed är heller inte de vanliga styrmedlen tillräckliga.

Idag förläggs denna verksamhet i Nacka till en separat skolenhet. Det pedagogiska ansvaret sköts på distans av en rektor med ansvar för flera skolor. Eleverna har inte

längre en tillhörighet till andra skolor, och är därmed enbart denna enhets ansvar. Inga särskilda direktiv för verksamheten finns, och ingen separat uppföljning av resultaten, med avseende på exempelvis psykosocial hälsa eller relativ resultatprogression, eller studiemiljön görs av huvudmannen.

Det finns, kort sagt, inga mekanismer på plats för att se till våra mest utsatta elevers behov, eller att enhetens pedagoger har bästa förutsättningar att göra ett bra jobb. Detta i ett läge när söktrycket på de platser som finns är mycket högt.

Tyvärr har vi indikationer på att resultaten är så som kan förutses av dessa förutsättningar. Vi förordar därför en reform av förutsättningarna för Nackas resursskolor, som lägger grunden för en i framtida nödvändig expansion av verksamheten.

Vi yrkar därför att:

- En ny, för resursskolornas verksamhet specifik och anpassad plan för målsättning, styrning och uppföljning tas fram
- Dessa skolenheter skall mätas och utvärderas på ett sätt som utöver studieresultaten väger in exempelvis psykosociala och hälsorelaterade resultat, samt relativ meritprogression
- Enheterna skall beständigt ha en viss mängd utbildad specialpedagogisk kompetens
- Enheterna skall beständigt ha en viss mängd utbildad socialpedagogisk kompetens
- Pedagogiskt ansvarig (rektor) skall kontinuerligt vara på plats tillräckligt mycket för att få egen inblick i den dagliga verksamheten
- Personalen ska ha tillgång till kontinuerlig fortbildning inom specialpedagogik och andra relevanta ämnen, samt individuell handledning.
- Det för varje elev skall finnas ett från enheten extern part med delaktighet i elevens framsteg och välgång, såsom en mentor e dyl.

Martin Gunnesson

Ledamot Utbildningsnämnden

Maria Lagerroos

Ersättare Utbildningsnämnden